

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta (HE 195/2016 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmVM 19/2016 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014) 8 §:n 3 momentti ja 67 §,
muutetaan 5 §:n 24 ja 30 kohta sekä 15, 18, 24—27 ja 30 §,
sellaisina kuin niistä ovat 15, 26 ja 30 § osaksi laissa 1176/2014 ja 24 § laissa 1176/2014, sekä
lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1176/2014, uusi 31 kohta seuraavasti:

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — —
24) *viljelijällä* Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) 2 §:n 11 kohdassa tarkoitettua viljelijää;
— — — — —

30) *maaseudun innovaatioryhmällä* usean eri julkisoikeudellisen tai yksityisoikeudellisen yhteisön ryhmää, jolla on toimintasuunnitelma ja jonka tehtävänä on yhteisellä toiminnallaan edistää maa- tai metsätaloutta koskevaan tutkimukseen perustuvien uusien toimintatapojen luomista

Eduskunnan vastaus EV 221/2016 vp

ja niiden käyttöönottoa sekä innovaatioiden ja muiden uudistusten kehittämistä maa- ja metsätaloudessa sekä maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksessa, markkinoille saattamisessa ja kaupantähtämisessä; edellä mainittujen lisäksi innovaatioryhmään voi kuulua myös elinkeinoa harjoittavia luonnollisia henkilöitä;

31) *pilottihankkeella* Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artiklan 2 kohdan a alakohdassa mainittua pilottihanketta.

15 §

Tuen siirtäminen toiselle tuettavan toimenpiteen toteuttamista varten

Jollei jäljempänä toisin säädetä, tukea voidaan osaksi siirtää toiselle käytettäväksi tuettavan toimenpiteen toteuttamiseen. Tuen myöntämisen edellytyksenä on tällöin, että tuen siirtäminen on tuettavan toimenpiteen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista ja toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvat tahot täyttävät kyseisen tuen saajaa koskevat edellytykset. Lisäksi edellytyksenä on, että tuen saaja varmistaa muiden toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvien kanssa laadittavien sopimuksien tuen myöntämiselle ja maksamiselle asetettujen edellytysten täyttämisen sekä tuen ehtojen noudattamisen mukaan lukien mahdollinen tuen ja muun julkisen rahoituksen takaisinmaksu korkoineen ja hallinnollisine seuraamusmaksuineen sekä viranomaisen oikeuden tarkastaa siirron saajan toimintaa vastaavalla tavalla kuin tuen saajan toimintaa. Tuen saaja vastaa kuitenkin edellytysten täyttämisestä ja ehtojen noudattamisesta sekä, jos tuki peritään takaisin, tuen takaisinmaksusta tuen myöntävään viranomaiseen nähden.

Kehittämishanketta koskevasta tuesta on siirron jälkeenkin jätävä hakijan omaan käyttöön merkittävä osa.

Mitä 1 momentissa säädetään mahdollisuudesta siirtää tuki toiselle, ei koske yrityksen perustamiseen myönnettyä tukea, paitsi jos:

1) kysymys on luonnollisena henkilönä harjoitetun toiminnan yhtiöittämisestä tai tuensaajayhteisön yhteisömuodon muuttamisesta;

2) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa yhtiön täyttävän 16 ja 17 §:ssä sekä 20 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetyt edellytykset; ja

3) yhtiö jatkaa 20 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua liiketoimintasuunnitelman toteuttamista.

Tuen siirrolla ei tarkoiteta hakijan suorittamaa hankintaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen siirtämisen edellytyksistä ja menettelystä.

18 §

Yritystuen saajaa koskevat edellytykset.

Yritystukea voidaan myöntää yritykselle, jolla on toimipaikka Suomessa, ja jos kysymys on ohjelmaan perustuvasta tuesta, ohjelman soveltamisalueella. Edellytyksenä on lisäksi, että yhteisömuotoisen yrityksen kotipaikka sijaitsee Euroopan unionin alueella.

Eduskunnan vastaus EV 221/2016 vp

Yritystukea voidaan myöntää yritykselle, jolla on edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan ja jolla on tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yritys esittää selvitykset taloudellisesta asemastaan sekä riittävästä ammattitaidosta.

Tuettavan toiminnan on viimeistään tuettavan toimenpiteen toteuttamisen jälkeen annettava pääasiallinen toimeentulo ainakin yhdelle yrityksessä toimivalle yrittäjälle tai työntekijälle. Tämän vaatimuksen katsotaan täyttyvän, jos tuettava toiminta työllistää ainakin yhden yrittäjän tai työntekijän tukea saavan yrityksen omistavassa yrityksessä. Vaatimuksen katsotaan lisäksi täyttyvän, jos työntekijöiden työjaksot yhteenlaskettuna vastaavat yhtä henkilötyövuotta. Pääasiallinen toimeentulo voi muodostua hakijan harjoittamasta alkutuotannosta ja sen yhteydessä harjoittamasta yhden tai useamman muun tuotannonalan yritystoiminnasta tai monialayrittäjyydestä.

Myönnettäessä yritystukea yhteisömuotoiselle maatalousyritykselle tai mikroyritykselle tuen myöntämisen edellytyksenä on, että määräysvalta yhteisössä on yhdellä tai useammalla luonnollisella henkilöllä, joka täyttää tuen saajan ikää ja ammattitaitoa sekä maatalousyrityksen osalta maatalouden harjoittamista koskevat edellytykset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yrityksen riittävää ammattitaitoa, taloudellista asemaa ja kannattavuutta sekä määräysvaltaa arvioitaessa käytettävistä perusteista ja 3 momentissa tarkoitettusta toimeentulo- ja työllistävyysvaatimuksesta.

24 §

Kehittämishankkeeseen sisältyvät toimenpiteet

Tuettava kehittämishanke voi sisältää:

- 1) toimenpiteitä tuen kohteena olevan alueen asukkaiden elinolojen ja viihtyvyyden parantamiseksi;
- 2) toimenpiteitä alueen elinkeinotoiminnan edistämiseksi;
- 3) toimenpiteitä alueen yritysten perustamisen ja toimintaedellytysten selvittämiseksi ja helpottamiseksi;
- 4) tiedonvälityksen sekä muun koulutuksen kuin tutkintoon johtavan ammatillisen koulutuksen suunnittelua ja järjestämistä;
- 5) toimenpiteitä yhteistyön lisäämiseksi maatalousalan, ruokaketjun ja metsätalouden toimijoiden sekä muiden maaseudun kehittämisen tavoitteiden saavuttamiseksi jo toimivien ja toimintaa aloittavien tahojen välillä;
- 6) 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden tavoitteita palvelevia yleishyödyllisiä investointeja;
- 7) 2 ja 5 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden tavoitteita palveleviin pilottihankkeisiin liittyviä investointeja tiettyjen tukimuotojen toteutamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 25 artiklan ja tiettyjen maa- ja metsätalousalan ja maaseutualueiden tukimuotojen toteutamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 702/2014 31 artiklan mukaisesti.

Kehittämishankkeisiin voi sisältyä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja yleishyödyllisiä investointeja. Edellä 1 momentin 4, 5 ja 7 kohdassa tarkoitettuun kehittämishankkeeseen voi sisältyä muitakin kuin yleishyödyllisiä investointeja. Investointina ei pidetä pienhankintaa. Yleishyödyllisenä ei pidetä investointia, jonka hyöty suoraan kohdistuu kilpailtuun elinkeinoalaan.

Eduskunnan vastaus EV 221/2016 vp

Kehittämishanketuen määrää vähentävänä tekijänä otetaan huomioon tuettavasta toimenpiteestä aiheutuneet tulot. Tämä ei koske Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 65 artiklan 8 kohdan kolmannen alakohdan i alakohdan mukaista tukea. Tuloina ei pidetä kehittämishankkeessa tuen lisäksi käytettävää muuta julkista ja yksityistä rahoitusta, joka on ilmoitettu kehittämishanketta koskevassa suunnitelmassa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuettavasta toiminnasta sekä tuen enimmäismäärästä.

25 §

Kehittämishankkeen hyväksyttävät kustannukset

Kehittämishanketukea voidaan myöntää kehittämistyöstä sekä koulutuksen ja tiedonvälityksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Yleishyödyllisten investointien kustannukset voivat sisältää myös rakentamisesta ja rakentamisen suunnittelusta aiheutuvia kustannuksia. Maanhankintaa voidaan tukea ainoastaan rakennuksen ja sen maapohjan hankinnan yhteydessä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hyväksyttävistä kustannuksista.

Mitä 11 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään rakentamisinvestoinnista, sovelletaan myös yleishyödylliseen investointiin.

26 §

Teemahanke

Tukea teemahankkeeseen voidaan myöntää paikalliselle toimintaryhmälle 9 §:n 1 momentin 5—7 kohdassa tarkoitettuun toimintaan. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että paikallinen toimintaryhmä laatii hankkeen yhteisen aihepiirin mukaisesti suunnitelman, jota se toteuttaa yhdessä hankkeeseen osallistuvien muiden toimijoiden kanssa. Toimintaryhmä kokoaa avoimen valintamenettelyn kautta yhteen alueellaan toteutettavia, 24 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja kehittämishankkeita tai mainitussa lainkohdassa tarkoitettuja tavoitteita palvelevia yleishyödyllisiä investointeja, joiden avulla teemaa koskevaa suunnitelmaa toteutetaan, sekä sovittaa yhteen niiden toteuttamisen. Sen estämättä, mitä 15 §:ssä tuen siirtämisen edellytyksistä säädetään, teemahankkeen tuki voidaan siirtää kokonaan. Muilta osin teemahankkeen tukemiseen sovelletaan, mitä kehittämishankkeen tukemisesta säädetään.

Teemahankkeen tukikelpoihin kustannuksiin voi sisältyä 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden kokoamisesta, yhteistyöstä tai kokemusten vaihdosta aiheutuvia kustannuksia.

Tarkemmat säännökset teemahanketuella tuettavasta toiminnasta, tuen myöntämisen edellytyksistä ja hyväksyttävistä kustannuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 221/2016 vp

27 §

Kehittämishanketuen myöntämisen edellytykset ja rajoitukset

Kehittämishanketuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen.

Hanketukea voidaan myöntää vain toimenpiteeseen, joka on järjestetty hakijan tavanomaisesta toiminnasta erillisen hankkeen muotoon ja jonka kesto on enintään kolme vuotta tai erityisestä syystä enintään viisi vuotta.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija esittää hankesuunnitelman ja että hankkeen tulokset ovat yleisesti hyödynnettävissä.

Jos valtion, kunnan ja Euroopan unionin varoista myönnetyn tai myönnettävän tuen lopullinen määrä tuettavan toimenpiteen tukikelpoisten kustannusten perusteella arvioiden jäisi valtioneuvoston asetuksella säädettävää vähimmäismäärää pienemmäksi, tukea ei myönnetä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1—4 momentissa säädettyjen edellytysten arvioinnissa käytettävistä perusteista.

30 §

Toimenpiteen toteutusaika

Yritystuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä lukuun ottamatta uuden yrityksen perustamista, joka on toteutettava kolmen vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle voidaan kuitenkin asettaa lyhyempi määräaika, jos tämä on toimenpiteen toteutustavan tai yritystoiminnan luonteen kannalta perusteltua taikka jos tuen myöntämiseen käytettävät Euroopan unionin tai valtion rahoitusta koskevat rajoitukset sitä edellyttävät.

Kehittämishanketuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava 27 §:n 2 momentissa tarkoitetussa ajassa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pidentää 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määräaikaa hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Määräajan pidentämiselle tulee olla hyväksyttävä syy, joka ei ole ollut tiedossa toteutusajasta päätettäessä. Määräaika voidaan jättää pidentämättä, jos varoja, joista tuki on myönnetty, tai muitakaan varoja ei ole käytettävissä tuen maksuun hyväksytyn määräajan jälkeen.

Määräaikaa voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan. Kehittämishankkeen toteutusaika voi kuitenkin kokonaisuudessaan olla enintään kuusi vuotta, jos kyseessä on Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artiklan 1 d) ja e) kohdan mukainen tuki.

Tarkemmat säännökset tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle asetettavasta määräajasta ja määräajan pidentämisen edellytyksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 221/2016 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 12.12.2016

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri